

Woordenlijst

Aanvankelijk	Eerst. <i>Je kunt iets aanvankelijk te duur vinden, maar het later toch kopen.</i>	20
Aardbeving, de	Plotseling schudden van de aarde. <i>In Turkije zijn bij zware aardbevingen veel mensen om het leven gekomen.</i>	28
Aardbol, de	Aarde, wereld. <i>Op onze aardbol wonen miljarden mensen.</i>	10
Alsof	Het lijkt wel zo, maar het is niet zo. <i>Het leek alsof het meisje huilde, maar in werkelijkheid lachte ze.</i>	28
Armoede, de	Arm zijn, weinig geld hebben. <i>Vroeger was er veel meer armoede in Nederland dan nu.</i>	27
As, de	Ronde staaf, waaromheen iets draait. <i>Bijvoorbeeld: bij een fiets zitten de trappers aan een as vast en als je fietst, draaien de trappers om die as heen.</i>	77
Bekend	Je weet wat of wie het is. <i>Als je een bekende stem hoort, weet je van wie die stem is.</i>	36
Beredeneren	Uitleggen (aan jezelf). <i>Bijvoorbeeld: de oplossing van een som beredeneren.</i>	50
Bereikbaar	Je kunt erheen. <i>Sommige dorpen zijn niet bereikbaar met de trein, wel met de bus.</i>	20
Beroep, het	Werk dat je doet om geld te verdienen. <i>Leraar, timmerman en bakker zijn beroepen.</i>	22
Bestaan uit	Samengesteld zijn uit. <i>De meeste gezinnen bestaan uit een vader, een moeder en kinderen.</i>	30
Bevolking, de	Mensen die in een bepaald gebied of land wonen. <i>Bijvoorbeeld: de bevolking van Azië, van Nederland of van de provincie Drenthe.</i>	38

In deze woordenlijst vind je alleen de betekenis die hoort bij dit verhaal. De cijfers verwijzen naar de bladzijde waar het woord voor het eerst voorkomt.

Bezitten	Hebben. <i>Arme mensen bezitten weinig.</i>	24
Blijkbaar	Zoals je kunt zien. <i>Hij was blijkbaar niet boos; hij keek blij.</i>	34
Bodem, de	Onderkant. <i>Bijvoorbeeld: de bodem van een glas, een put of de zee.</i>	38
Bron, de	Water dat uit de grond komt. <i>Het water uit deze bron kun je echt drinken.</i>	48
Centraal	In het midden. <i>Utrecht is een stad die centraal in Nederland ligt.</i>	65
Compleet	Helemaal; er mist niets. <i>Bijvoorbeeld: een complete verzameling van alle Nederlandse postzegels.</i>	66
Dal, het	Laag gebied tussen heuvels of bergen. <i>Als het flink heeft gesneeuwd, kun je vanaf de berg het dal in skiën.</i>	24
Dijk, de	Wal van aarde om water tegen te houden. <i>Zonder dijken zou een groot deel van Nederland onder water staan.</i>	6
Duwen	Drukken tegen. <i>Als je hard tegen iemand duwt, kan die persoon omvallen.</i>	9
Eb, de	Lage waterstand van de zee. <i>Als het eb is, is het strand erg breed.</i>	11
Eigenaar, de	Iemand die iets bezit/heeft. <i>De directeur is niet de eigenaar van de school.</i>	29
Gebied, het	Stuk land. <i>Bijvoorbeeld: een gebied met veel bossen, of een bergachtig gebied.</i>	22
Geboortecijfer, het	Hoeveel kinderen er geboren worden. <i>Het geboortecijfer in Nederland daalt.</i>	50
Gedurende	Tijdens. <i>Gedurende een examen moet het stil zijn.</i>	27

Gemeen(schappelijk)	Samen, hetzelfde. <i>Ik heb niets gemeen met mijn zus, maar wel met mijn broer.</i>	39
Getij(de), het	Afwisseling tussen laag en hoog water van de zee. <i>De boot is vastgelopen op een zandbank omdat de schipper geen rekening met het getij hield.</i>	11
Getroffen zijn door	Geraakt. <i>Hij is getroffen door een kogel uit het pistool van een agent.</i>	31
Grind, het	Veel kleine kiezelstenen. <i>Het is moeilijk om met hoge hakken op een grindpad te lopen.</i>	38
Halen uit	Pakken uit. <i>Als je een zakdoek uit je broekzak haalt, pak je hem uit je broekzak.</i>	54
Heersen	Leider zijn. <i>Een koning heerst over een land, een generaal heerst over een leger.</i>	47
Herkennen (aan)	Weer weten wie iemand is, of wat iets is. <i>Door goed naar iemand te kijken of naar zijn stem te luisteren, herken je iemand vast wel.</i>	36
Het geval zijn	Zo is het. <i>Wat is het geval? Heb je buikpijn?</i>	52
Heuvel, de	Lage berg. <i>In Nederland zijn geen bergen, alleen heuvels.</i>	76
Hoofdstad, de	Belangrijkste stad van een land. <i>Brussel is de hoofdstad van België.</i>	18
Horizon, de	De lijn in de verte waar het lijkt of het land en de lucht bij elkaar komen. <i>Verder dan de horizon kun je niet kijken.</i>	6
Huishouden, het	Werk dat in een huis gedaan moet worden. <i>Ieder van ons had een taak in het huishouden; ik moest stofzuigen.</i>	28
Inwoner, de	Iemand die in een bepaalde plaats woont. <i>Amsterdam heeft de meeste inwoners van Nederland.</i>	38

Jaargetijde, het	Deel van het jaar dat drie maanden duurt. <i>Lente, zomer, herfst en winter zijn de jaargetijden.</i>	6
Kanaal, het	Door mensen gemaakte waterweg. <i>Omdat de rivier erg veel bochten had, is er voor de scheepvaart een kanaal gegraven.</i>	15
Klei, de	Stevige grondsoort. <i>Het is moeilijk om te scheppen in die zware klei.</i>	48
Klimaat, het	Het weer in een bepaald gebied. <i>Palmbomen groeien alleen in een warm klimaat.</i>	22
Kloof, de	Afstand tussen dingen of mensen. <i>Peter voelde een kloof tussen zichzelf en zijn vader. Of: De bergbeklimmer sprong over een kloof.</i>	73
Leger, het	Grote groep soldaten. Hier: groep mensen. <i>Een heel leger scholieren werd ingeschakeld om de stad op te ruimen.</i>	40
Leiden	Besturen, de baas zijn. <i>Twee directeuren leiden dit bedrijf.</i>	50
Leiden tot	Het gevolg is. <i>De verkeerslichten werkten niet en dat leidde tot chaos op de weg.</i>	44
Loods, de	Een loods is een groot gebouw waar spullen opgeslagen worden. <i>Bij havens staan altijd veel loodsers.</i>	63
Lossen (schip)	Als een schip gelost wordt, worden er spullen uit het schip gehaald.	63
Luchtverontreiniging, de	Luchtvervuiling. <i>Bij een brand in een chemische fabriek is de kans op luchtverontreiniging erg groot.</i>	20
Migrant, de	Iemand die in een ander land gaat wonen. <i>Migranten zijn mensen die verhuizen naar een ander land.</i>	49

Natuur, de	Alle dingen om je heen die niet door mensen zijn gemaakt, zoals de bomen, de planten en de dieren.	24
Nevel, de	Mist. <i>De nevel lag laag over het weiland.</i>	20
Officieel	Echt, wettig. <i>Een paspoort is een officieel document.</i>	49
Ontwikkelingsland, het	Derdewereldland, arm land. <i>Ontwikkelingslanden krijgen hulp van rijke landen.</i>	47
Op de vlucht gaan/ zijn	Weggaan omdat er gevaar is. <i>Als er oorlog is, gaan veel mensen op de vlucht.</i>	18
Opgraven	Iets uit de grond naar boven scheppen. <i>Er is in Gelderland een pot met gouden munten opgegraven.</i>	63
Opklaren (weer)	Beter worden. <i>Als het weer opklaart, gaan we naar buiten.</i>	20
Overheid, de	Bestuur van het land, de provincies en de gemeenten.	49
Overhouden	Nog een rest van iets hebben. <i>Als je wat eten overhoudt, wil ik het wel.</i>	33
Overvloed, de	Heel veel. <i>Dit jaar is er een overvloed aan appels.</i>	12
Platteland, het	Land buiten de steden. <i>Hij was de drukke stad zat en verhuisde naar het platteland.</i>	21
Reageren	Antwoorden door iets te zeggen of te doen. <i>Als je gevraagd wordt boodschappen te doen, dan kun je reageren door iets te zeggen, of door het te gaan doen.</i>	14
Rechtvaardig	Eerlijk. <i>Het is niet rechtvaardig dat jij wel straf krijgt en ik niet, terwijl we hetzelfde gedaan hebben.</i>	9
Route, de	De weg. <i>Als je de route niet weet, kun je op de routeplanner kijken. Die wijst je de weg.</i>	10

Samenleving, de	Maatschappij waarin mensen samen in een land of gebied wonen. <i>Bijvoorbeeld: de Nederlandse samenleving of de Aziatische samenleving.</i>	13
Schroef, de	Een schroef is bijvoorbeeld een draaiend deel van een boot of vliegtuig waardoor die vooruit komt.	64
Situatie, de	Hoe het is, de toestand. <i>Door de mist kunnen gevaarlijke situaties op de weg ontstaan.</i>	38
Sterftecijfer, het	Hoeveel mensen er doodgaan. <i>Het sterftecijfer in ons land is dit jaar weer gedaald.</i>	50
Stroming, de	Water dat in een bepaalde richting stroomt. <i>Als je in een roeiboot met de stroming mee roeit, heb je het gemakkelijk.</i>	11
Sukkelen	Iets wat langzaam gaat. <i>Als je zo blijft sukkelen, kom je nooit op tijd bij de trein.</i>	74
Toerisme, het	Reizen voor je plezier in je vrije tijd. <i>Op de Waddeneilanden wordt geld verdiend aan het toerisme.</i>	10
Top, de	Bovenste deel, hoogste punt. <i>Bergbeklimmers willen altijd de toppen van de bergen bereiken.</i>	24
Van heinde en verre	Overal vandaan. <i>Op Koninginnedag komen de mensen van heinde en verre naar Amsterdam.</i>	12
Vastlopen	Ineens stil staan, het niet meer doen. <i>Bijvoorbeeld: je horloge kan vastlopen, of je fiets of je computer.</i>	22
Verspreiden	Naar alle kanten heengaan; bijvoorbeeld een geur, zodat je die overal ruikt.	34
Vervoeren	Van de ene plaats naar de andere brengen. <i>Veel goederen worden in vrachtwagens vervoerd.</i>	69

Vestigen (zich)	Ergens gaan wonen. <i>Ik wil me later in Friesland gaan vestigen.</i>	24
Vloed, de	Hoog water. <i>Bij vloed loopt het land buiten de dijk onder.</i>	11
Vluchteling, de	Iemand die wegloopt omdat hij bang is; bijvoorbeeld voor oorlog.	19
Volle maan	Als de maan helemaal rond is. <i>Bij een wolkeloze hemel en een volle maan kun je 's nachts best veel zien.</i>	30
Vorzieningen	Nuttige dingen waarvan iedereen gebruik kan maken, zoals ziekenhuizen.	49
Vorst/vorstin, de	Koning/koningin. <i>Een vorst wordt niet gekozen, zoals een president, maar opgevolgd door een familielid.</i>	34
Vruchtbaar	Iets wat vruchtbaar is levert goede resultaten op. <i>Bijvoorbeeld: in vruchtbare grond groeien de planten goed, en een vruchtbaar gesprek is nuttig.</i>	22
Welzijn, het	Toestand waarin het goed met je gaat. <i>Het welzijn van de dieren wordt wel eens door mensen vergeten.</i>	49
Wijk, de	Deel van een stad of dorp, buurt. <i>In deze wijk staan alleen maar dure huizen.</i>	24
Woonwijk, de	Woonbuurt. <i>Aan de rand van de stad wordt een nieuwe woonwijk gebouwd.</i>	24